

Examining the Psychometric Features of the Emotional Dyslexia Questionnaire and Its Relationship with Teachers' Defense Mechanisms

Masoumeh Sadat

Abtahi*

Narges Bakhshi

Corresponding Author, Assistant Professor, Department of School and Educational Innovations, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: m.abtahi2030@gmail.com

M.A. in the Field Psychology, Center Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: n.bakhshi30@gmail.com

Abstract

The primary objective of this study was to assess the psychometric characteristics of the Emotional Dyslexia Questionnaire and examine its correlation with defense mechanisms in teachers based in Tehran during the 1402-1401 academic year. This research adopted both a fundamental and a correlational design, employing a descriptive method. For the first group, a random sample of 500 individuals was selected, whereas for the second stage of the questionnaire, 90 people were chosen at random. Data collection was undertaken through the administration of the Bamond-West Dyslexia Questionnaire (Bramond-West, 2001) and the Andrews et al. (1993) Defense Mechanism questionnaire. Data analysis was conducted through exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, Cronbach's alpha test, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression utilizing SPSS-26 and AMOS-24 software. According to the results of the confirmatory factor analysis, the five-factor model of this questionnaire was deemed appropriate, as evidenced by the values obtained for the criteria (RESMA = 0.026, CFI = 0.99, GFI = 0.91, RFI = 0.96). This implies that the questionnaire's factors accurately reflect the specified theoretical framework, further corroborating the validity of the instrument. The findings indicate that alexia, as well as its individual components, is found to possess a significant direct relationship with an underdeveloped defense mechanism. This suggests that individuals with alexia may exhibit deficits in their defense mechanisms, which could potentially contribute to difficulties in processing and comprehending written information. The results demonstrate that, except for difficulty with abstract thinking, alexia has a significant direct relationship with a developed defense mechanism. Based on these findings, it can be asserted that the Emotional Dyslexia Questionnaire (Bermond-Werst, 2001) is an appropriate tool for investigating alexia in teachers, thereby emphasizing the crucial role of defense mechanisms and their relevance to teachers' dyslexia.

Keywords: Emotional Dyslexia; Defense Mechanisms; Teachers.

Cite this Article: Abtahi, M. S., & Bakhshi, N. (2024). Examining the Psychometric Features of the Emotional Dyslexia Questionnaire and Its Relationship with Teachers' Defense Mechanisms. *Educational Measurement*, 14(56), 169-193. <https://doi.org/10.22054/jem.2024.77578.3519>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press

Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

DOI: <https://doi.org/10.22054/jem.2024.77578.3519>

1. Introduction

This research aimed to investigate the psychometric characteristics of the Emotional Dyslexia Questionnaire and its association with defense mechanisms in teachers based in Tehran, during the academic year of 1402-1401. Upon examination of the scree test chart, results indicated that factor loadings on five factors held substantial weight, and a clear decline was discernible in the chart following the fifth factor. This research holds applied relevance in its objectives, and in terms of methodology, it falls within the realm of correlational descriptive research. In terms of data collection, a quantitative approach was adopted, utilizing a questionnaire. The statistical population of the study comprised all teachers employed in primary schools within the city of Tehran during the academic year 1402-1401.

Considering the utilization of exploratory analysis, a minimum of 10 to 20 samples is necessary for each observable variable, as stated by Klein (2004). Consequently, the chosen sample for this study consisted of 500 teachers working in primary schools in Tehran, selected through a cluster sampling method. Upon conducting an exploratory factor analysis of alexithymia items using the Varimax rotation method, the factor loadings of the items utilized in the five extracted factors were determined. The items that simultaneously possess the highest factor loading for a specific factor (component) were identified as being uniquely related to that factor. Based on the text of the corresponding questions, the first factor was labeled as difficulty in describing emotions, the second factor as difficulty in managing emotions, the third factor as difficulty in objective thinking, the fourth factor as difficulty in abstract thinking, and the fifth factor as difficulty in recognizing emotions.

Education stands as one of the most significant and expansive systems in society, bearing a profound responsibility in cultivating individuals. In this capacity, it serves as the primary provider of human capital for other organizations. When individuals have the ability to effectively communicate their emotions and establish connections, it contributes to improved psychological and physiological well-being. However, there are some individuals who possess limited capabilities in experiencing and expressing their emotions to others.

Individuals with this characteristic are often referred to as suffering from emotional alexia (Nasiri, Denavi, and Dosti, 2019). Emotional dyslexia is defined as a set of cognitive and emotional deficiencies in

expressing, describing, identifying, and distinguishing emotions (Humphreys, Wood, and Parker, 2009; cited in Heydari et al., 2019). Emotional dyslexia is characterized by traits such as difficulty in recognizing and describing personal emotions, feelings, limitations in expressing desires and drives, difficulty in utilizing emotions as a sign of emotional problems, a tendency towards abstract thinking about irrelevant external realities, weakened recall of dreams, and difficulties in distinguishing between emotional and physical states. Additionally, individuals with emotional dyslexia may exhibit reduced facial expressions, limited capacity for empathy and self-awareness (Komaki, 2013; cited by Brimani, Denavi, and Taghizadeh, 2019).

Considering the relationship between emotional ataxia and defense mechanisms provides a potential avenue for treatment. Studies by Sarno, Madu, and Gratz (2010) and Nasiri, Dinavi, and Dosti (2019) suggest that an impairment in emotional development can lead to an increased reliance on underdeveloped defense mechanisms. While multiple scales have been developed to measure ataxia, the Toronto alexithymia questionnaire stands out as an exception due to its short length without meeting standard psychometric requirements. Additionally, the Toronto alexithymia questionnaire consists of 20 questions and only addresses three subdomains of alexithymia, making it less comprehensive compared to other tools.

It is significant to note that the Wurst-Bermond ataxia questionnaire has garnered international cooperation and subsequently been translated into a variety of languages, including English, French, Italian, Spanish, German, Polish, and Russian. However, until now, this questionnaire has not undergone any research investigations within our country. This novel and groundbreaking study is the first to explore the questionnaire within the Iranian populace.

Research Question(s)

Consequently, based on the presented cases, the primary question the researcher aims to address is: Does the Emotional Dyslexia Questionnaire in teachers in Tehran possess the characteristics associated with psychometric tests?

Additionally, a second question to be addressed is whether there exists a significant relationship between emotional dyslexia and defense mechanisms amongst teachers based in Tehran.

2. Literature Review

Education serves as an essential and extensive system in society, burdened with the significant task of nurturing individuals. In its capacity as a primary provider of human resources for organizations, it holds a pivotal role in fostering the growth and development of society. Teachers, as human resources within the educational system, are integral components, and the effectiveness of education hinge on their performance. Realization of the educational objectives is contingent upon their proficiency as human resources (Zawar, Bahari, Abdulahi, and Delkhosh, 1400).

Individuals who are emotionally capable possess the ability to navigate life's challenges with greater ease, thereby fostering improved mental health. Emotionally competent individuals excel in recognizing their own feelings, comprehending their implicit concepts, and effectively articulating their emotional states to others. Individuals with enhanced skills in understanding and expressing emotional states consistently demonstrate greater success in managing adverse experiences. Moreover, these individuals exhibit superior adaptability in their interactions with the surrounding environment and others (Golman, 2019).

As individuals become more adept in sharing their emotions, their ability to forge relationships enhances, ultimately resulting in heightened psychological and physiological well-being. However, a considerable number of individuals exhibit limited capacity in experiencing and expressing their emotions to others. Individuals characterized by this trait experience challenges, referred to as emotional ataxia (Nasiri, Denavi, and Dosti, 2019). Emotional dyslexia can be delineated as a collection of cognitive and emotional shortcomings in the realm of emotion expression, description, identification, and differentiation (Humphreys, Wood, and Parker, 2009, referenced by Heydari et al., 2019).

Emotional ataxia manifests in several traits, including the inability to verbally recognize and describe personal emotions and feelings, limitations in one's desires and drives, difficulty in utilizing emotions as a sign of emotional problems, a tendency towards abstract thinking about insignificant external realities, impaired recollection of dreams, challenges in distinguishing between emotional and physical states, a deficiency in facial expressions, limited capacity for empathy, and

reduced self-awareness (Komaki, 2013; cited by Brimani, Denavi, and Taghizadeh, 2019).

3. Methodology

This research aimed to investigate the psychometric characteristics of the Emotional Dyslexia Questionnaire and its association with defense mechanisms in teachers within the city of Tehran during the academic year of 1402-1401. Upon examining the scree test chart, results revealed that factor loadings on five factors demonstrated a higher weight, and a distinct decline was discernible from the fifth factor forward.

This particular study is inherently applied in its aims, and in terms of methodological approach, it adopts the framework of correlational descriptive research. In terms of data collection, a quantitative approach was employed through the medium of a questionnaire. The statistical population for this research encompasses all teachers who are currently employed in primary schools within the city of Tehran, based on the academic year of 1402-1401. Given the intention to employ exploratory analysis, it is necessary to utilize a minimal sample size of 10 to 20 for each observable variable (Klein, 2004). Accordingly, the chosen sample for this study comprised 500 teachers working in primary schools within Tehran, selected through a cluster sampling method.

4. Conclusion

The outcomes of an exploratory factor analysis on alexithymia items, conducted using Varimax rotation, revealed the factor loadings of the items incorporated within the five extracted components. The items that concurrently exhibit the highest factor loading correspond to a factor (component) and are identified based on the text of the relevant questions. The identified factors include difficulty in describing emotions (Factor 1), difficulty in managing emotions (Factor 2), difficulty in objective thinking (Factor 3), difficulty in abstract thinking (Factor 4), and difficulty in recognizing emotions (Factor 5).

The correlation coefficient between difficulty in recognizing emotions and difficulty in managing emotions signifies that a higher likelihood of experiencing difficulty in managing emotions is observed when there is an existing challenge in recognizing emotions.

The positive relationship between difficulty in emotion recognition and difficulty in emotion management highlights the probability that

when an individual encounters challenges in identifying emotions accurately, they are also likely to face difficulties in managing them. This positive and significant relationship may suggest that the inability to correctly recognize and distinguish emotions can indeed pose an obstacle to effectively managing emotions.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ناگویی هیجانی و رابطه آن با مکانیسم‌های دفاعی در معلمان

نویسنده مسئول، استادیار، گروه مدرسه و نوآوری‌های تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: m.abtahi2030@gmail.com

معصومه السادات ابطیحی*

کارشناسی ارشد، گروه روان‌سنجی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: n.bakhshi30@gmail.com

نرگس بخشی

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ناگویی هیجانی و رابطه آن با مکانیسم‌های دفاعی در معلمان شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ انجام شد. این پژوهش از نظر هدف بنیادی و از نظر روش توصیفی همبستگی بود. اعضای نمونه از روش نمونه‌گیری در دسترس ۵۰۰ نفر به‌عنوان حجم نمونه گروه اول و ۹۰ نفر نیز جهت بازآزمایی پرسشنامه در مرحله دوم به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه ناگویی هیجانی Bermond-Werst (2001) و پرسشنامه مکانیسم‌های دفاعی اندروز و همکاران (۱۹۹۳) جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌ها با روش تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تأییدی، آزمون آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه گام‌به‌گام در نرم‌افزار SPSS-26 و AMOS-24 انجام گرفت. نتایج تحلیل عاملی تأییدی، مدل پنج عاملی این پرسشنامه را تأیید کرد ($RESMA=0/026$)، ($CFI=0/99$)، ($GFI=0/91$)، ($RFI=0/96$) بنا بر یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که ناگویی هیجانی و مؤلفه‌هایش با مکانیسم دفاعی رشد نیافته رابطه مستقیم معنی‌داری دارد. ناگویی هیجانی جز مؤلفه دشواری در تفکر انتزاعی با مکانیسم دفاعی رشد یافته رابطه مستقیم معنی‌داری دارد. بر اساس نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت پرسشنامه ناگویی هیجان ابزار مناسبی جهت بررسی ناگویی هیجان در معلمان است همچنین توجه به مکانیسم‌های دفاعی و نقش آن در ناگویی هیجانی معلمان اهمیت ویژه‌ای دارد.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های روان‌سنجی، ناگویی هیجانی، مکانیسم‌های دفاعی، معلمان

استناد به این مقاله: ابطیحی، معصومه السادات، و بخشی، نرگس. (۱۴۰۳). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ناگویی هیجانی و رابطه آن با مکانیسم‌های دفاعی در معلمان. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۴(۵۶)، ۱۶۹-۱۹۳. <https://doi.org/10.22054/jem.2024.77578.3519>

مقدمه

آموزش و پرورش از جمله‌ی مهم‌ترین و وسیع‌ترین نظام‌های جامعه به شمار می‌آید که مسئولیت خطیر آموزش افراد را به دوش می‌کشد و از این لحاظ که تأمین‌کننده نیروی انسانی سایر سازمان‌ها است، نقش مهمی در رشد و بالندگی جامعه دارد که معلمان به‌عنوان نیروی انسانی در نظام آموزش و پرورش، جزء ارکان اصلی آن می‌باشند و تحقق اهداف آموزش و پرورش، تحت تأثیر عملکرد نیروی انسانی موجود، یعنی معلمان است (زوار و همکاران، ۱۴۰۰). از طرفی نکته قابل توجهی که باید بدان توجه نمود این است که توانمند بودن افراد از نظر هیجانی، روبرو شدن آن‌ها را با چالش‌های زندگی آسان می‌کند و در نتیجه آن‌ها را از سلامت روان بیشتری برخوردار می‌نماید؛ افراد توانمند از نظر هیجانی، احساسات خود را تشخیص می‌دهند، مفاهیم ضمنی آن را درک می‌کنند و به گونه مؤثرتری حالت‌های هیجانی خود را برای دیگران بیان می‌کنند این افراد در مقایسه با افرادی که توانایی درک و بیان حالت‌های هیجانی را ندارند، در کنار آمدن با تجربه‌های منفی از موفقیت بیشتری برخوردارند و سازگاری مناسب‌تری را در ارتباط با محیط و دیگران نشان می‌دهند (Golman, 2019) و هرچقدر افراد بهتر بتوانند عواطف خود را مبادله کنند، در حد بهتری قادر به ایجاد رابطه می‌باشند و این منتهی به بهزیستی روانی و فیزیولوژیک بیشتر در آن‌ها می‌شود؛ تعدادی از افراد ظرفیت ناچیزی به‌منظور تجربه و بیان عواطف خود به سایرین دارند این اشخاصی با این خصوصیت مبتلا به ناگویی هیجانی هستند (نصیری و همکاران، ۱۳۹۹)؛ ناگویی هیجانی به‌عنوان مجموعه‌ای از نقایص شناختی و عاطفی در بیان، توصیف، شناسایی و تمایز احساسات تعریف شده است (Humphreys et al., 2009) نقل از حیدری و همکاران، ۱۳۹۹). ناگویی هیجانی با ویژگی‌هایی از قبیل ناتوانی در بازشناسی و توصیف، کلامی هیجان‌های شخصی، احساسات، محدودیت تمایلات و سائق‌ها، ناتوانی در به‌کارگیری احساسات به‌عنوان علامت مشکلات هیجانی، تفکر انتزاعی درباره واقعیت‌های کم‌اهمیت بیرونی، کاهش یادآوری رؤیاهای، دشواری در تمایز بین حالت‌های هیجانی و بدنی، فقدان جلوه‌های عاطفی چهره، ظرفیت محدود برای همدلی و خودآگاهی مشخص می‌شود (Komaki, 2013)؛ نقل از بریمانی و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین نباید فراموش کرد که شرایط نامطلوب کاری می‌تواند موجبات تحلیل قوای روحی و جسمی معلمان و به تبع آن نارضایتی آنان از محیط کار و کاهش بازدهی فعالیت‌ها را فراهم سازد؛ در محیط کار، عوامل

تحریک‌کننده روانی وجود دارد که می‌تواند موجب تنیدگی و استرس در معلمان شود و قابلیت‌های آن‌ها را در انجام فعالیت‌ها تحت تأثیر قرار دهد، لذا توجه ویژه به این امر می‌بایست مدنظر قرار گیرد. از سوی دیگر برخی از ویژگی‌های افراد با ناگویی هیجانی، اختلال در پردازش شناختی هیجان، سبب می‌شود تا فرد در موقعیت‌های هیجانی قادر نباشد اطلاعات هیجانی ناشی از آن رویداد را به‌درستی پردازش و ادراک کند، در نتیجه برای محافظت خود در مقابل عواطف نگران‌کننده به ارزیابی‌های ناهشیار و ادراک تحریف‌شده روی می‌آورد که گاه نیز به دلیل ناتوانی در به کار بردن راهبردهای صحیح جهت تنظیم و مدیریت هیجان‌های خود، نیازمند استفاده از سازوکارهای جایگزین می‌شود که یکی از آن‌ها مکانیسم‌های دفاعی است (بشارت و همکاران، ۱۳۹۵). فروید^۱ سبک دفاعی شخصی، یعنی فراوانی استفاده از مکانیسم‌های دفاعی متفاوت در مقایسه با دیگران را متغیر اصلی برای شناخت شخصیت، آسیب‌شناسی و میزان سازش یافتگی می‌داند که برحسب یافته‌های آسیب‌شناسی و پژوهشی تأیید شده است (بشارت و همکاران، ۱۳۹۷)، این مکانیسم‌ها هرچه باشند، برحسب نوع سیستم‌های مغزی رفتاری بر روش‌های مواجهه‌ی فرد با موقعیت‌های هیجان‌آوری چون عوامل استرزا می‌توانند تأثیرگذار باشند؛ با توجه به این که مکانیسم‌های دفاعی به‌عنوان مکانیسم‌های روان‌شناختی به‌منظور مدیریت عواطف ناتوان‌کننده مفهوم‌پردازی شده‌اند، بررسی رابطه‌ی میان ناگویی هیجانی و مکانیسم‌های دفاعی می‌تواند راهگشای درمان این اختلال باشد؛ در این زمینه یافته‌های Sarno و همکاران (2010) و همچنین نتایج پژوهش نصیری و همکاران (۱۳۹۹) نشان می‌دهد نقص در رشد هیجانی، منجر به استفاده بیشتر از مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته می‌شود. مقیاس‌های مختلفی جهت سنجش ناگویی هیجانی منتشر شده است که به‌استثنای مقیاس ناگویی هیجانی تورنتو؛ هیچ‌یک از این ابزارها حداقل نیازهای روان‌سنجی را برآورده نکرده‌اند؛ همچنین پرسشنامه ناگویی هیجانی تورنتو دارای ۲۰ سؤال و فقط سه خرده مقیاس از ناگویی هیجانی را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ لذا Bermond-Werst (2001) اقدام به تهیه یک نسخه جامع‌تر و کامل‌تری از پرسشنامه ناگویی هیجانی نمودند؛ در اولین مطالعه که برای ساخت پرسشنامه ناگویی هیجانی برمود-ورست انجام شد، بر روی یک نمونه از دانشجویان هلندی (۳۷۵ نفر)؛ یک نمونه از دانشجویان بلژیکی فرانسوی‌زبان (۱۷۵ نفر) و نمونه‌ای از دانشجویان انگلیسی (۱۲۹ نفر) اجرا شد که آلفای کرونباخ در سه نمونه تقریباً یکسان بود (میانگین خرده مقیاس‌ها در حدود

1. Freud

۰/۷۹ کل مقیاس‌ها در حدود ۰/۸۵) یکسان بود (Bermond-Werst, 2001). نکته قابل توجه اینکه با همکاری محققان در کشورهای مختلف، پرسشنامه ناگویی هیجانی ورست-برموند به انگلیسی، فرانسوی، ایتالیایی، اسپانیایی، آلمانی، لهستانی و روسی ترجمه شده است، لکن تاکنون این پرسشنامه در کشورمان مورد بررسی قرار نگرفته است لذا محقق برای یک پژوهش بدیع و جدید اقدام به استفاده از این پرسشنامه در جمعیت ایرانی نموده است. از این رو با توجه به موارد ارائه شده محقق به دنبال پاسخ این مسئله است که اولاً پرسشنامه ناگویی هیجانی در معلمان شهر تهران از ویژگی‌های روان‌سنجی قال قبولی برخوردار است؟ دوماً بین ناگویی هیجانی و مکانیسم‌های دفاعی در معلمان شهر تهران رابطه معناداری وجود دارد؟

روش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش‌شناسی جزء پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی قرار دارد و از لحاظ جمع‌آوری داده‌ها به صورت کمی با پرسشنامه بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان شاغل در مدارس ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. به جهت اینکه قرار بر استفاده از تحلیل اکتشافی است، لذا برای هر متغیر مشاهده‌پذیر ۱۰ یا ۲۰ نفر نمونه لازم است (Klein, 2004) از این رو نمونه انتخابی با در نظر گرفتن ریزش نمونه ۵۰۰ نفر از معلمان شاغل در مدارس ابتدایی شهر تهران به شیوه خوشه‌ای انتخاب شدند. لازم به ذکر است نمونه آماری گروه دوم به تعداد ۹۰ نفر و در طی ۳ ماه جهت بررسی آزمون بازآزمایی (پرسشنامه ناگویی هیجانی) در نظر گرفته شدند. در این پژوهش، داده‌های پژوهش به صورت مطالعات میدانی از نمونه‌هایی که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده بود، گردآوری شدند. بدین ترتیب که ابتدا فهرستی از مناطق آموزش و پرورش و مدارس ابتدایی شهر تهران تهیه شد، سپس ۵ منطقه از مناطق شهر تهران انتخاب شد و پس از آن از بین این مناطق چند مدرسه مختلف به طور تصادفی انتخاب گردید؛ سپس از بین این مدارس چند نفر از معلمان به طور تصادفی انتخاب شدند.

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش‌شناسی جزء پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی قرار دارد و از لحاظ جمع‌آوری داده‌ها به صورت کمی با پرسشنامه بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان شاغل در مدارس ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. به جهت اینکه قرار بر استفاده از تحلیل اکتشافی است، لذا برای هر متغیر

مشاهده‌پذیر ۱۰ یا ۲۰ نفر نمونه لازم است (Klein, ۲۰۰۴) از این رو نمونه انتخابی با در نظر گرفتن ریزش نمونه ۵۰۰ نفر از معلمان شاغل در مدارس ابتدایی شهر تهران به شیوه خوشه‌ای انتخاب شدند. لازم به ذکر است نمونه آماری گروه دوم به تعداد ۹۰ نفر و در طی ۳ ماه جهت بررسی آزمون بازآزمایی (پرسشنامه ناگویی هیجانی) در نظر گرفته شدند. در این پژوهش، داده‌های پژوهش به صورت مطالعات میدانی از نمونه‌هایی که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده بود، گردآوری شدند. بدین ترتیب که ابتدا فهرستی از مناطق آموزش و پرورش و مدارس ابتدایی شهر تهران تهیه شد، سپس ۵ منطقه از مناطق شهر تهران انتخاب شد و پس از آن از بین این مناطق چند مدرسه مختلف به طور تصادفی انتخاب گردید؛ سپس از بین این مدارس چند نفر از معلمان به طور تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در ادامه بیان شده است:

الف: پرسشنامه ناگویی هیجانی Bermond-Worst (2001): این پرسش‌نامه توسط برموند-ورست طراحی شد مبنای طراحی آن عدم توصیف کامل پرسش‌نامه ناگویی هیجانی تورنتو در ارتباط با توصیف نشانه‌های ناگویی هیجانی بود. این پرسش‌نامه مشتمل بر ۴۰ گویه است که در یک طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) قرار دارد. پرسش‌نامه برموند-ورست دارای ۵ خرده‌مقیاس است (احساسات‌گرایی، خیال‌پردازی، شناسایی، تجزیه و تحلیل و بیان شفاهی). جهت بررسی روایی این پرسش‌نامه از روش روایی هم‌زمان و سنجش همبستگی آن با پرسش‌نامه ناگویی هیجانی تورنتو، مقیاس روان‌رنجوری آیزنگ و مقیاس افسردگی بک استفاده شد. نتایج نشان داد که پرسش‌نامه برموند-ورست با ناگویی هیجانی تورنتو، مقیاس روان‌رنجوری آیزنگ مقیاس افسردگی بک به ترتیب ضریب همبستگی ۰/۵۹، ۰/۹۱ و ۰/۱۸ دارد. در بررسی دیگر جهت روایی نتایج مربوط به دو نمونه در اسپانیا و آنگولا نشان داد که در نمونه آنگولایی بین نمره کل پرسش‌نامه برموند-ورست با خرده‌مقیاس‌های احساسات‌گرایی، خیال‌پردازی، شناسایی، تجزیه و تحلیل و بیان شفاهی ضریب همبستگی به ترتیب ۰/۶۰، ۰/۷۰، ۰/۷۲، ۰/۵۷ و ۰/۸۰ بود. در نمونه اسپانیایی نیز بین نمره کل پرسش‌نامه برموند-ورست با خرده‌مقیاس‌های احساسات‌گرایی، خیال‌پردازی، شناسایی، تجزیه و تحلیل و بیان شفاهی ضریب همبستگی به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۴۳، ۰/۶۶، ۰/۵۴ و ۰/۶۲ بود. جهت سنجش پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد، نتایج نشان داد که در نمونه آنگولایی ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های

احساسات گرای، خیال‌پردازی، شناسایی، تجزیه و تحلیل و بیان شفاهی به ترتیب ۰/۴۸، ۰/۵۶، ۰/۶۶، ۰/۵۱ و ۰/۷۶ بود. در نمونه اسپانیایی ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های احساسات گرای، خیال‌پردازی، شناسایی، تجزیه و تحلیل و بیان شفاهی به ترتیب ۰/۶۴، ۰/۷۶، ۰/۷۳، ۰/۶۱ و ۰/۷۷ بود (Culhane et al., 2004). در پژوهش Vroege و همکاران (2018) جهت بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ناگویی هیجانی برموند-ورست؛ تجزیه و تحلیل عاملی یک مدل پنج عاملی را نشان داد. اعتبار خارجی و سازه با مقایسه نمرات پرسشنامه ناگویی هیجانی برموند-ورست با یک نمونه بالینی از بیماران مبتلا به علائم جسمی-روانشناختی در یک جمعیت ۲۳۵ نفره مورد بررسی قرار گرفت. نمرات به‌طور قابل توجهی بین جمعیت عمومی و بیماران متفاوت بود که نشان‌دهنده اعتبار سازه قابل قبول است. تحلیل موازی پنج عامل مشترک را پیشنهاد کرد. برازش مدل پنج عاملی قابل قبول بود (شاخص برازش مقایسه‌ای ۰/۹۴؛ ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب ۰/۶۴؛ ریشه میانگین مجذورات باقیمانده ۰/۰۳۲) مدل پنج عاملی ۴۵/۷ درصد از واریانس کل و ۶۸/۳ درصد از واریانس مشترک را نشان می‌دهد.

ب: پرسش‌نامه مکانیسم‌های دفاعی (1993): پرسشنامه سبک‌های دفاعی نخستین بار توسط باند و همکاران به‌منظور بررسی مکانیسم‌های دفاعی در افراد بهنجار و بیمار در سال ۱۹۸۳ تدوین گردید. این پرسشنامه ۸۸ ماده را دربر می‌گرفت و ۲۴ مکانیسم را واری می‌نمود. این پرسشنامه که به‌وسیله Ibarra and Andrews (1993) گسترش یافت، سه مجموعه از دفاع‌ها را که ممکن بود توسط پاسخ‌دهنده‌ها به کار رود، ارزیابی می‌کند. این پرسشنامه شامل ۴۰ سؤال در مقیاس ۹ درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم است و ۲۰ مکانیسم دفاعی را در سه سطح تحول‌یافته، روان‌آزرده و تحول‌نیافته مورد ارزیابی قرار می‌دهد (Ibarra & Andrews, 1993) پرسشنامه سبک دفاعی در ایران توسط حیدری‌نسب (۱۳۸۵) نیز هنجاریابی شده است. قابلیت اعتماد این پرسشنامه از طریق روش بازآزمایی و محاسبه آلفای کرونباخ ارزیابی شده است. ضریب اعتماد و آلفای کرونباخ در گروه‌های مورد مطالعه به تفکیک در دانش‌آموزان و دانشجویان و جنسیت گروه نمونه و نیز سبک‌های دفاعی نشان داد که بالاترین آلفای کلی در مردان دانشجو ۰/۸۱ و کمترین آلفای کلی در زنان دانش‌آموز ۰/۶۹ مشاهده می‌شود. در سبک‌های دفاعی بالاترین آلفا مربوط به سبک تحول‌نیافته ۰/۷۲ و کمترین مربوط به سبک روان‌آزرده ۰/۵۱ بود (دادستان و همکاران،

۱۳۸۷). روایی این پرسش‌نامه در این پژوهش از وضعیت مطلوبی برخوردار است. پایایی مکانیسم‌های رشد یافته، رشد نیافته و روان آزرده در پژوهش یاراحمدی (۱۳۹۸) به روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۹۲، ۰/۷۲ محاسبه شد.

یافته‌ها

تعداد ۵۰۰ نفر از معلمان شهر تهران در این پژوهش شرکت داشتند که ۴۱۴ نفر آن زن و ۸۶ نفر آن مرد بود. از نظر وضعیت سن دامنه سنی ۲۰ تا ۲۹ سال (۴۲ نفر)، گروه ۳۰ تا ۳۹ سال (۱۹۷ نفر)، گروه ۴۰ تا ۴۹ سال (۱۸۱ نفر) و گروه ۵۰ به بالا (۸۰ نفر) بود. ۳۷۵ نفر دارای تجربه ازدواج و ۱۲۵ نفر مجرد بودند. از نظر سطح تحصیلات ۳۲ نفر با مقطع تحصیلی کاردانی، ۲۹۶ نفر با مقطع تحصیلی کارشناسی، ۱۵۸ نفر با مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد و ۱۴ نفر با مقطع تحصیلی دکتری بودند. از نظر سابقه خدمت گروه زیر ۱۰ سال (۳۱۸ نفر)، گروه ۱۰ تا ۲۰ سال (۱۱۳ نفر)، گروه ۲۰ تا ۳۰ سال (۶۹ نفر) با که افراد داری درآمد زیر ۵ میلیون ۵۶ نفر، بین ۵ تا ۱۰ میلیون ۲۱۱ نفر، ۲۰ تا ۲۰ میلیون ۱۶۹ نفر، ۲۰ تا ۳۰ میلیون ۴۶ نفر و بالای ۳۰ میلیون ۱۸ نفر بود. که از مناطق (۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۵) بیشترین گروه متعلق به منطقه ۵ و ۴ که به ترتیب ۱۲۸ و ۱۳۶ نفر و کمترین گروه متعلق به مناطق ۶، ۹ و ۱۲ که به ترتیب دارای فراوانی ۸، ۹ و ۹ بودند.

الف) بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ناگویی هیجانی: با توجه با نتایج روان‌سنجی اولیه پرسشنامه ناگویی هیجانی برموند-ورست (BACQ) ابتدا تحلیل عاملی اکتشافی انجام گرفت، سپس با استفاده از شاخص‌های برازش و بار عاملی تحلیل عاملی تأییدی نیز صورت گرفت (Garino et al., 1953؛ ترجمه پاشاشریفی و همکاران، ۱۳۹۵؛ Cortina, 1993).

تحلیل عاملی اکتشافی به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی (PCA)^۱ استفاده شد. در جهت کشف عامل‌های مربوط به ابعاد ناگویی هیجانی از ارزش ویژه بزرگ‌تر از یک و تست اسکری استفاده شد. شرط لازم برای تأیید بار عاملی هر گویه به عامل اصلی بالاتر بودن از مقدار ۰/۴ است. در جهت بررسی کفایت نمونه‌گیری از شاخص کایزر-مایر-اولکین (KMO) استفاده گردید. در بررسی نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مقدار KMO برابر یا ۰/۹۲ بود که دال بر کفایت نمونه‌گیری داشت (۰/۷۰ >).

1. principal component analysis

بعد از اجرای تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نرم‌افزار AMOS-24 با روش برآورد بیشینه احتمال (ML^۱) به بررسی شاخص‌های برازش مدل پرداخته شد. به منظور سنجش سهم هر یک از شاخص‌ها (متغیرهای آشکار یا گویه) در تشکیل متغیر اصلی (متغیر پنهان یا عامل) از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. سطح معنی‌داری (p < ۰/۰۵) به عنوان استاندارد سطح معنی‌داری سهم هر یک از شاخص‌ها در تشکیل متغیر اصلی مدنظر است؛ و از شاخص‌های X^۲/df، شاخص نیکویی برازش (GFI)^۲، تعدیل شاخص نیکویی برازش (AGFI)^۳، جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)^۴، شاخص برازش تطبیقی (CFI)^۵، شاخص برازش هنجار شده (NFI)^۶، شاخص برازش افزایشی (IFI)^۷،

جدول ۱. بارهای عاملی گویه‌های ناگویی هیجانی

عامل	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم	
گویه ۱	۰/۹۴	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۲۵	۰/۰۳	بیان کلامی احساساتم برایم مشکل است.
گویه ۱۶	۰/۹۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۲۴	۰/۰۳	وقتی می‌خواهم احساس ناراحتی‌ام را بیان کنم، پیدا کردن کلمات مناسب برایم آسان است.
گویه ۳۱	۰/۹۱	-۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۲۴	۰/۰۳	من می‌توانم احساساتم را به صورت شفاهی بیان کنم.
گویه ۲۶	۰/۹۱	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۲۵	۰/۰۴	وقتی از چیزی ناراحت می‌شوم، درباره احساساتم با دیگران صحبت می‌کنم.
گویه ۶	۰/۹۰	-۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۲۸	۰/۰۳	دوست دارم به دیگران درباره احساساتم بگویم.
گویه ۲۱	۰/۹۰	-۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۲۱	۰/۰۲	مردم اغلب می‌گویند که باید بیشتر در مورد احساساتم صحبت کنم.
گویه ۱۱	۰/۸۹	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۲۴	۰/۰۷	صحبت کردن درباره احساساتم حتی با یک دوست، برایم مشکل است.
گویه ۳۶	۰/۸۶	-۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۳۰	۰/۰۶	وقتی با مردم صحبت می‌کنم، ترجیح می‌دهم در مورد فعالیت‌های روزانه صحبت کنم تا در مورد احساساتم.

1. maximum likelihood estimation
2. goodness fit Index
3. Aggregated goodness fit Index
4. Root Mean Square Residual
5. Comparative Fit Index
6. Normed Fit Index
7. Incremental Fit Index

عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم	
۰/۰۱	۰/۹۴	۰/۱۵	۰/۰۰	۰/۰۷	گویه ۴ وقتی اتفاق غیرمنتظره‌ای می‌افتد، آرام و بی‌حرکت می‌مانم.
۰/۰۱	۰/۹۰	۰/۱۲	۰/۰۷	۰/۱۳	گویه ۲۴ حتی وقتی دیگران به شدت مشتاق چیزی هستند، من بی‌خیال می‌مانم.
۰/۰۹	۰/۹۰	۰/۱۳	۰/۰۳	۰/۱۱	گویه ۱۹ غالباً احساسات به‌طور غیرمنتظره در درونم ظاهر می‌شوند.
۰/۰۱	۰/۸۹	۰/۱۶	۰/۰۶	۰/۱۰	گویه ۳۴ ناامیدی را بدون احساس می‌پذیرم.
-۰/۰۱	۰/۸۹	۰/۱۸	۰/۰۱	۰/۱۰	گویه ۲۹ رویدادهای غیرمنتظره اغلب من را غرق در احساسات می‌کنند.
-۰/۰۱	۰/۸۹	۰/۲۰	۰/۰۶	۰/۱۳	گویه ۱۴ وقتی دوستان اطرافم به شدت بحث می‌کنند، احساساتی می‌شوم.
۰/۰۲	۰/۸۸	۰/۱۸	۰/۰۷	۰/۱۳	گویه ۹ وقتی کسی را می‌بینم که بی‌اختیار گریه می‌کند، بی‌حرکت می‌مانم.
۰/۱۲	۰/۸۷	۰/۱۴	۰/۰۴	۰/۱۶	گویه ۲۹ وقتی شخص دیگری را می‌بینم که به شدت گریه می‌کند، غم و اندوه در درونم موج می‌زند.
۰/۰۱	۰/۱۲	۰/۹۲	۰/۰۱	۰/۰۳	گویه ۴۰ وقتی عصبی هستم، می‌خواهم بدانم این احساس دقیقاً از کجا می‌آید.
۰/۰۲	۰/۱۱	۰/۹۱	-۰/۰۱	۰/۰۷	گویه ۳۰ من فکر می‌کنم که باید با احساسات خود هماهنگ باشم.
-۰/۰۲	۰/۱۳	۰/۹۱	۰/۰۳	۰/۰۳	گویه ۳۵ برای من عجیب است که دیگران اغلب احساسات خود را تجزیه و تحلیل می‌کنند.
۰/۰۳	۰/۱۴	۰/۹۱	-۰/۰۱	۰/۰۳	گویه ۲۰ وقتی احساس ناراحتی می‌کنم، سعی می‌کنم بفهمم چرا چنین احساسی دارم.
۰/۰۲	۰/۳۰	۰/۹۱	۰/۰۱	۰/۰۰	گویه ۵ من به سختی به احساساتم توجه می‌کنم.
۰/۰۳	۰/۱۷	۰/۹۰	۰/۰۰	۰/۰۱	گویه ۱۵ وقتی احساس ناراحتی می‌کنم، با پرسیدن دلایلش از خودم هم ناراحت نمی‌شوم.
۰/۰۲	۰/۱۰	۰/۸۸	۰/۰۱	۰/۰۶	گویه ۱۰ باید سعی کنید احساسات را دریابید.
۰/۰۵	۰/۱۸	۰/۸۸	۰/۰۳	۰/۰۲	گویه ۲۵ تا آنجا که به احساسات مربوط می‌شود چیز زیادی برای درک وجود ندارد.
۰/۲۴	۰/۰۳	۰/۰۹	۰/۹۲	۰/۱۰	گویه ۲ قبل از اینکه بخوابم، انواع رویدادها، برخوردها و گفتگوها را تصور می‌کنم.
۰/۲۵	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۸۸	۰/۱۱	گویه ۲۲ من به سختی خیال‌پردازی می‌کنم.

عامل	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم
گویه ۳۲	من فکر می‌کنم که خیال‌پردازی در مورد چیزها یا ۰/۲۶	-۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۸۷	۰/۰۹
	رویدادهای خیالی اتلاف وقت است.				
گویه ۲۷	من دوست دارم به داستان‌های تخیلی غیرمعمول ۰/۲۴	۰/۰۹	-۰/۰۱	۰/۸۷	۰/۱۲
	فکر کنم.				
گویه ۷	من رؤیاها و خیالات کمی دارم. ۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۰۱	۰/۸۶	۰/۱۴
گویه ۱۷	علاقه چندانی به فانتزی‌ها و داستان‌های ۰/۲۴	۰/۰۵	-۰/۰۱	۰/۸۶	۰/۱۳
	عجیب و غریب ندارم.				
گویه ۳۱	من اغلب از تخیلم استفاده می‌کنم. ۰/۲۶	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۸۳	۰/۱۱
گویه ۳۷	وقتی کار زیادی برای انجام دادن ندارم، ۰/۲۸	۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۸۳	۰/۱۱
	خیال‌پردازی می‌کنم.				
گویه ۳۳	وقتی ناراحت هستم، می‌دانم که می‌ترسم یا غمگین ۰/۰۳	۰/۱۰	۰/۰۳	۰/۲۴	۰/۹۱
	یا عصبانی هستم.				
گویه ۲۳	نمی‌دانم چه چیزی در ذهنم است. ۰/۰۳	۰/۱۱	-۰/۰۱	۰/۱۰	۰/۹۰
گویه ۱۸	وقتی احساس خوبی دارم، مشخص نیست که آیا ۰/۰۲	۰/۰۹	۰/۰۱	۰/۰۹	۰/۹۰
	بشاش هستم یا سرخوش و یا خوشحال.				
گویه ۳۳	وقتی به خودم سخت می‌گیرم، برایم معلوم نیست ۰/۰۳	۰/۱۳	۰/۰۱	۰/۱۰	۰/۹۰
	که غمگینم یا ناراضی.				
گویه ۳۸	وقتی در حال و هوای آفتابی هستم، می‌دانم که ۰/۰۱	۰/۱۱	۰/۰۲	۰/۰۸	۰/۸۹
	مشتاق هستم یا شاد یا خوشحال.				
گویه ۲۸	وقتی احساس ناراحتی می‌کنم، می‌دانم که می‌ترسم ۰/۰۴	۰/۱۱	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۸۸
	یا افسرده یا غمگینم.				
گویه ۱۳	وقتی همه چیز کمی سخت می‌شود، معمولاً دلیل آن ۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۰۹	۰/۸۸
	را می‌فهمم.				
گویه ۸	وقتی تنش دارم، معلوم نیست که از کدام یک از ۰/۰۱	۰/۱۷	۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۷۴
	احساسات من ناشی می‌شود.				

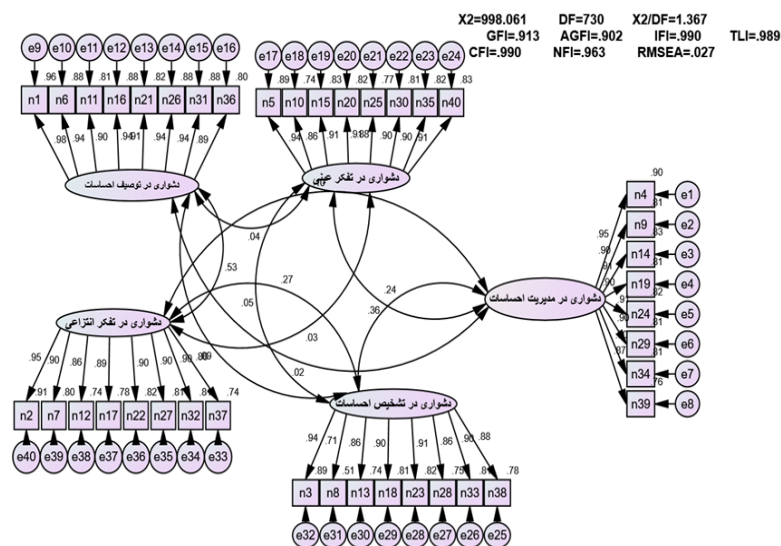
شاخص برازش نسبی (RFI)^۱ در جهت بررسی برازش مدل استفاده شد. تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی پرسشنامه ناگویی هیجانی برموند-ورست در بررسی تحلیل عاملی اکتشافی گویه‌های ناگویی هیجانی شاخص KMO برابر با مقدار ۰/۶۹ است که دال بر کفایت نمونه‌گیری بود. همچنین آزمون بارتلت با مقدار ۲۶۰۱۹/۴۷۷ و درجه آزادی ۷۸۰ در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($p < ۰/۰۱$).

1. Relative Fit Index

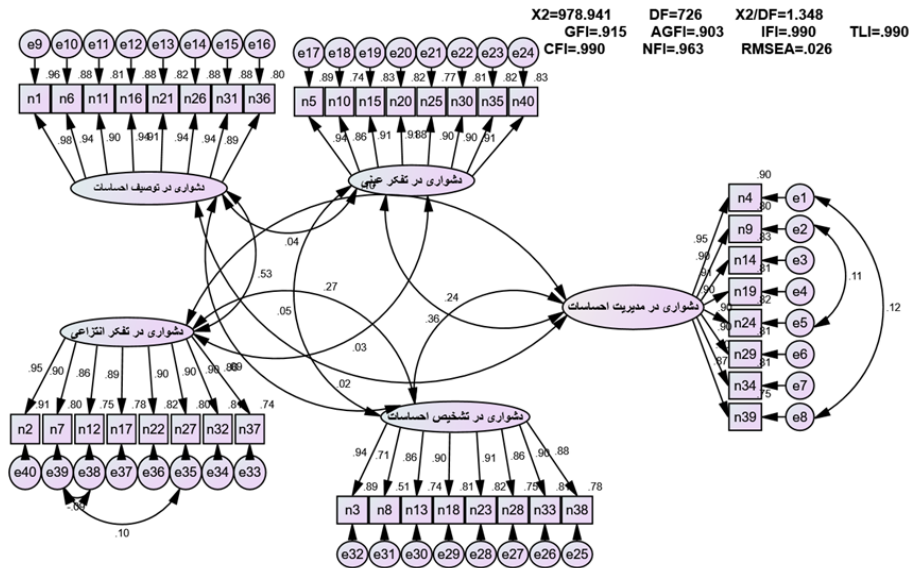

برای تعیین این مطلب که ناگویی هیجانی از چند عامل اشباع شده است. شاخص‌های ارزش ویژه، نسبت واریانس تبیین شده توسط هر عامل مورد بررسی قرار گرفت. در بررسی نمودار تست اسکری نتایج حاکی از آن بود که بارهای عاملی روی پنج عامل وزن بیشتری دارد و از عامل پنجم افت شدیدی در نمودار قابل مشاهده است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی گویه‌های ناگویی هیجانی با استفاده از روش چرخش واریماکس بارهای عاملی گویه‌های مورداستفاده در پنج عامل استخراجی را نشان می‌دهد که در آن گویه‌های که به صورت هم‌زمان بیشترین بار عاملی را در یک عامل (مؤلفه) دارند، به عنوان گویه اختصاصی مربوط به آن عامل شناسایی شد. بنابراین با توجه به بار عاملی بالاتر از ۰/۴۰، گویه‌های ۱ و ۶ و ۱۱ و ۱۶ و ۲۱ و ۲۶ و ۳۱ و ۳۶ در عامل اول و گویه‌های ۴ و ۹ و ۱۴ و ۱۹ و ۲۴ و ۲۹ و ۳۴ و ۳۹ در عامل دوم و گویه‌های ۵ و ۱۰ و ۱۵ و ۲۰ و ۲۵ و ۳۰ و ۳۵ و ۴۰ در عامل سوم و گویه‌های ۲ و ۷ و ۱۲ و ۱۷ و ۲۲ و ۲۷ و ۳۲ و ۳۷ در عامل چهارم و گویه‌های ۳ و ۸ و ۱۳ و ۱۸ و ۲۳ و ۲۸ و ۳۳ و ۳۸ در عامل پنجم قرار گرفتند. با توجه به متن سؤال‌های ذکر شده عامل اول به دشواری در توصیف احساسات، عامل دوم دشواری در مدیریت احساسات، عامل سوم به دشواری در تفکر عینی، عامل چهارم به دشواری در تفکر انتزاعی و عامل پنجم به دشواری در تشخیص احساسات نام‌گذاری گردید.

نمودار ۱. تحلیل عاملی تأییدی مدل اولیه ناگویی هیجانی

نمودار ۲. تحلیل عاملی تأییدی مدل اصلاح‌شده ناگویی هیجانی

سهم هر کدام از متغیرهای آشکار (گویه‌ها) در تشکیل عامل مربوطه مورد بررسی قرار گرفت که هر کدام سهم معنی‌دار داشتند ($p < 0/01$). در مدل اولیه تمامی شاخص‌ها از برازش مطلوب برخوردار بودند در اصلاح مدل بر اساس پیشنهادهای نرم‌افزار با AMOS-24 بعد از متصل کردن همبستگی خطای کوواریانس‌ها همچنان شاخص‌ها برازش مطلوب داشتند. نتایج نهایی مربوط به ابعاد و گویه‌های مقیاس ناگویی هیجانی بعد از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی قرار دارد.

ب) بررسی اعتبار پرسشنامه ناگویی هیجانی: در این قسمت با توجه به تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی ضریب همبستگی ابعاد ناگویی هیجانی جهت سنجش روایی به شیوه همسانی درونی و پایایی به شیوه آزمون - باز آزمون ناگویی هیجانی دو نمونه (۵۰۰) و (۹۰) نفری که با فاصله زمانی در این پژوهش شرکت کردند بررسی شد و اعتبار پرسشنامه تأیید شد. در پژوهش حاضر ضریب همبستگی بین ابعاد ناگویی هیجانی دشواری در توصیف احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی رابطه مثبت که در سطح $0/01$ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در مدیریت

احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر عینی و دشواری در مدیریت احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در توصیف احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در مدیریت احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). و در نهایت ضریب همبستگی بین ابعاد ناگویی هیجانی مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بودند ($P < 0/01$) بنابراین ابعاد ناگویی هیجانی از نظر همسانی درونی دارای روایی هستند. برای بررسی پایایی ناگویی هیجانی از روش باز آزمایی استفاده شد که آلفای کرونباخ در هر دو نمونه از مقدار استاندارد ۰/۷۰ بیشتر بود بنابراین می‌توان گفت ابعاد ناگویی هیجانی از پایایی برخوردار است، همچنین مقدار کل آلفای کرونباخ در نمونه اول که ۰/۵۰۰ آزمودنی شرکت داشتند در حدود ۰/۸۹ و در نمونه ۹۰ آزمودنی ۰/۹۲ بود. در نتیجه پرسشنامه ناگویی هیجانی اعتبار برخوردار است.

ج) پیش‌بینی ناگویی هیجانی بر اساس مکانیسم‌های دفاعی: نرمال بودن توزیع داده‌ها بر اساس شاخص‌های چولگی و کشیدگی است. ملاک نرمال بودن بر اساس دیدگاه (George & Mallery, 2003؛ Morgan et al., 2000) قرار گرفتن نمرات شاخص‌های چولگی و کشیدگی در دامنه ± 1 است. شاخص چولگی و کشیدگی در تمامی متغیرها مورد استفاده این پژوهش خارج از بازدهی ± 1 نیستند. ضرایب تولرانس نزدیک به یک و عامل تورم واریانس نشان می‌دهد که هم خطی پایین است. به‌منظور بررسی استقلال مقادیر خطا از دورین واتسون استفاده شد. در این آزمون، مقادیر خطا دارای استقلال است زیرا مقدار $1/53$ به دست آمد که مقدار به‌دست آمده بین $1/5$ تا $2/5$ قرار دارد بنابراین این پیش‌فرض هم تأیید می‌شود. با توجه به رعایت پیش‌فرض‌های مذکور شرط استفاده از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه گام به گام برقرار است.

در پژوهش حاضر در گام اول مکانیسم دفاعی رشد نیافته با ضریب $0/428$ و در گام دوم مکانیسم دفاعی رشد نیافته و مکانیسم دفاعی رشد یافته به ترتیب با ضرایب $0/438$ و $0/176$

- و در گام سوم مکانیسم دفاعی رشد نیافته و مکانیسم دفاعی رشد یافته و مکانیسم دفاعی روان آزرده به ترتیب با ضرایب ۰/۳۹۹ و ۰/۱۸۸- و ۰/۱۰۱ توان پیش‌بینی ناگویی هیجانی را به‌طور معنی‌داری دارند ($P < ۰/۰۱$). در نتیجه مکانیسم‌های دفاعی توان پیش‌بینی ناگویی هیجانی را دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحلیل عاملی اکتشافی گویه‌های ناگویی هیجانی با استفاده از روش چرخش واریماکس بارهای عاملی گویه‌های مورد استفاده در پنج عامل استخراجی را نشان می‌دهد که در آن گویه‌های که به‌صورت هم‌زمان بیشترین بار عاملی را در یک عامل (مؤلفه) دارند، به‌عنوان گویه اختصاصی مربوط به آن عامل شناسایی شد، با توجه به متن سؤال‌های ذکر شده عامل اول به‌دشواری در توصیف احساسات، عامل دوم دشواری در مدیریت احساسات، عامل سوم به‌دشواری در تفکر عینی، عامل چهارم به‌دشواری در تفکر انتزاعی و عامل پنجم به‌دشواری در تشخیص احساسات نام‌گذاری گردید.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت که از ویژگی‌های روان‌سنجی قابل‌قبولی برخوردار بودن یعنی این پرسشنامه در طراحی و اجرا معیارهای مورد نیاز را برای اندازه‌گیری ناگویی هیجانی در معلمان به روش صحیح رعایت کرده است. به‌عبارت دیگر، ابزاری که برای سنجش ناگویی هیجانی استفاده می‌شود، دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مناسبی است که به‌طور قابل‌قبول می‌تواند نتایج دقیق و قابل‌اعتمادی را ارائه دهد؛ به عبارتی پرسشنامه ناگویی هیجانی در معلمان شهر تهران، ویژگی‌های روان‌سنجی قابل‌قبولی دارد.

این یافته‌ها با نتایج تحقیق رحیم زاده و همکاران (۱۳۹۹)، حیدری و همکاران (۱۳۹۹)، نصیری و همکاران (۱۳۹۹)، پهلوان و همکاران (۱۳۹۸)، شمس علی و همکاران (۱۳۹۶)، بشارت (۱۳۹۱)، بشارت (۱۳۸۷)، Lenzo و همکاران (۲۰۲۰)، Özsoy and Taşcı (۲۰۲۰)، Fang و همکاران (۲۰۲۰)، Costa و همکاران (۲۰۱۹)، Maisa و همکاران (۲۰۱۷) همسو است.

ضریب همبستگی بین ابعاد ناگویی هیجانی در دشواری در توصیف احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < ۰/۰۱$). ضریب همبستگی بین دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در مدیریت احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < ۰/۰۱$). ضریب همبستگی بین دشواری در تشخیص احساسات

و دشواری در تفکر انتزاعی رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر عینی و دشواری در مدیریت احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در توصیف احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). ضریب همبستگی بین دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در تشخیص احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی و دشواری در مدیریت احساسات رابطه مثبت که در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار بود ($P < 0/01$). و در نهایت ضریب همبستگی بین ابعاد ناگویی هیجانی مثبت که در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار بودند ($P < 0/01$) بنابراین ابعاد ناگویی هیجانی از نظر همسانی درونی دارای روایی هستند. برای بررسی پایایی ناگویی هیجانی از روش باز آزمایی استفاده شد که آلفای کرونباخ در هر دو نمونه از مقدار استاندارد ۰/۷۰ بیشتر بود بنابراین می‌توان گفت ابعاد ناگویی هیجانی از پایایی برخوردار است، همچنین مقدار کل آلفای کرونباخ در نمونه اول که ۵۰۰ آزمودنی شرکت داشتند در حدود ۰/۸۹ و در نمونه ۹۰ آزمودنی ۰/۹۲ بود در نتیجه پرسشنامه ناگویی هیجانی اعتبار برخوردار است.

در حوزه روان‌شناسی، تاکنون برخی از پژوهش‌ها درباره رابطه بین ناگویی هیجانی و دشواری در تفکر انتزاعی صورت گرفته است از جمله پژوهشی که توسط Smith (2013) انجام شد که به بررسی رابطه بین ناگویی هیجانی و دشواری در تفکر انتزاعی پرداخت. نتایج این پژوهش نشان داد که افرادی که دارای ناگویی هیجانی بیشتری هستند، معمولاً دشواری بیشتری در تفکر انتزاعی نیز دارند. همچنین پژوهشی که توسط Welch و همکاران (2016) انجام شد که به بررسی رابطه بین ناگویی هیجانی و دشواری در تفکر انتزاعی در دانشجویان دانشگاه پرداخت. نتایج این پژوهش نشان داد که دانشجویانی که دارای ناگویی هیجانی بیشتری بودند، عموماً دشواری بیشتری در تفکر انتزاعی نیز داشتند. همچنین پژوهشی که توسط Armstrong (2018) انجام شد، به بررسی رابطه بین ناگویی هیجانی و دشواری در تفکر انتزاعی در جمعیتی از افراد جوان پرداخت. نتایج این پژوهش نشان داد که افرادی که دارای ناگویی هیجانی بیشتری بودند، معمولاً دشواری بیشتری در تفکر انتزاعی نیز داشتند. رابطه ناگویی هیجانی با نمره کل مکانیسم دفاعی رشدنیافته - دلیل تراشی - فرافکنی - نارزنده سازی - گذرا به عمل - بدنی سازی - لایه سازی - جابه‌جایی - مجزاسازی - نمره

کل روان زرده - دیگر دوستی کاذب - تشکل واکنشی - ابطال مستقیم و در سطح ۰/۰۱ معنی دار بود ($P < 0/01$). رابطه ناگویی هیجانی با نمره کل مکانیسم دفاعی رشد یافته و الایش معکوس و در سطح ۰/۰۱ معنی دار بود ($P < 0/01$). رابطه ناگویی هیجانی با همه کار توانی، خیال پردازی - شوخ طبعی مستقیم و در سطح ۰/۰۵ معنی دار بود ($P < 0/05$). رابطه ناگویی هیجانی با شوخ طبعی معکوس و در سطح ۰/۰۵ معنی دار بود ($P < 0/05$). رابطه ناگویی هیجانی با انکار - پر خاشگری منفعلانه - فرونشانی - پی پیشاپیش نگری - عقلانی سازی معنی دار نبود ($P > 0/05$).

بنا بر یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که ناگویی هیجانی و مؤلفه‌هایش با مکانیسم دفاعی رشد نیافته رابطه مستقیم معنی داری دارد. ناگویی هیجانی جز مؤلفه دشواری در تفکر انتزاعی با مکانیسم دفاعی رشد یافته رابطه مستقیم معنی داری دارد. ناگویی هیجانی جز مؤلفه دشواری در مدیریت احساسات و دشواری در تفکر انتزاعی با روان آزرده رابطه مستقیم معنی داری دارد.

این یافته‌ها با نتایج تحقیق رحیم زاده و همکاران (۱۳۹۹)، حیدری و همکاران (۱۳۹۹)، نصیری و همکاران (۱۳۹۹)، پهلوان و همکاران (۱۳۹۸)، شمسعلی و همکاران (۱۳۹۶)، بشارت (۱۳۹۱)، بشارت (۱۳۸۷)، Lanzo و همکاران (۲۰۲۰)، Özsoy and Taşcı (۲۰۲۰)، Fang و همکاران (۲۰۲۰)، Costa و همکاران (۲۰۱۹)، Maisa و همکاران (۲۰۱۷) همسو است.

تعارض منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچ گونه تضاد منافی را گزارش نکرده‌اند.

سپاسگزاری

از کلیه افرادی که در پژوهش حاضر به ما یاری رساندند سپاسگزاریم.

منابع

بریمانی، ابوالقاسم، دنیوی، رضا، تقی زاده، شهره (۱۳۹۹) اثربخشی روان‌درمانی مثبت نگر بر خوش‌بینی و ناگویی هیجانی معلمان زن بازنشسته مضطرب. پژوهش‌نامه روان‌شناسی مثبت، ۶(۲)، ۶۴-۴۹.

بشارت، م. (۱۳۸۷) نارسایی هیجانی و سبک‌های دفاعی. *مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی*، ۳، ۱۸۱-۱۹۰.

بشارت، محمدعلی، حافظی، الهه، مقدم زاده، علی. (۱۳۹۵) آشکارسازی هیجانی و نشخوار خشم. *فصلنامه اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی*، ۱۱(۴۱)، ۲۶-۱۷.

بشارت، محمدعلی، رنجبر، فرزانه، حافظی، الهه، و رنجبری، توحید. (۱۳۹۷). دشواری تنظیم هیجان و سبک‌های دلبستگی در نمونه‌های بیمار و بهنجار. *فصلنامه اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی*، ۱۳(۴۷)، ۸۷-۷۷.

بشارت، محمدعلی، و گنجی، پویش. (۱۳۹۱) نقش تعدیل‌کننده‌ی سبک‌های دلبستگی در رابطه‌ی بین ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۱۴(۵۶)، ۳۴-۳۵.

پهلوان، مرضیه، بشارت، محمدعلی، برجعلی، احمد، و فراهانی، حجه اله (۱۳۹۸) نقش واسطه‌ای ناگویی هیجانی میان سبک‌های دفاعی ایگو و شدت درد در بیماران مبتلا به درد مزمن. *فصلنامه علمی پژوهشی بیهوشی و درد*، ۱۰(۳)، ۱۲-۱.

حیدری، علیرضا، عسگری، پرویز، بختیارپور، سعید، حیدرئی، علیرضا، و حافظی، فریبا. (۱۳۹۹). مقایسه تمایز یافتگی خود، بخشودگی بین فردی و ناگویی خلقی در معلمان زن با رضایت زناشویی بالا و پایین، *مجله دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه مشهد*، ۶۳(۶)، ۳۰۷۸-۳۰۸۷. دادستان، پریرخ، علی‌بخشی، سیده زهرا، و پاکدامن، شهلا. (۱۳۸۶). سبک‌های مکانیسم دفاعی در انواع شخصیت خود دوستدار، یک همبستگی بنیادی. *روان‌شناسی تحولی روان‌شناسان ایرانی*، ۱۸(۵)، ۹۹-۱۱۰.

رحیم زاده، عباس، کرد، بهمن، و اپروز، کمال. (۱۳۹۹) رابطه سبک‌های دفاعی و ناگویی هیجانی با داشتن افکار خودکشی. *فصلنامه روان‌شناسی تحلیلی شناختی*، ۱۱(۴۰)، ۲۴-۱۳.

زوار، تقی، بهاری، پروین، عبدالهی، صیاد، و دلخوش، واقف. (۱۴۰۰) نقش مدیریت مشارکتی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی مدیران در رضایت شغلی معلمان متوسطه اول: آزمون میانجیگری خلاقیت مدیران. *مدیریت برآموزش سازمان‌ها*، ۱۰(۱)، ۱۷۲-۱۴۹.

شمسعلی، زهرا، ربیعی، مهدی، و راه نجات، امیرمحسن. (۱۳۹۶). بررسی ارتباط تجربه هیجانی و استفاده از راهبردهای دفاعی با علائم وسواس اجباری. *پرستار و پزشک در رزم*، ۱۲(۱۶)، ۱۸-۱۲.

نصیری، منصور، دنیوی، رضا، و دوستی، یارعلی. (۱۳۹۹). نقش میانجی مکانیسم‌های دفاعی در رابطه بین سیستم‌های مغزی رفتاری با ناگویی هیجانی در دانشجویان، *نشریه روان پرستاری*، ۸(۳)، ۶۸-۵۸.

نیک اندام کرمانشاهی، حسین، صفائی راد، ایرج، عرفانی، نصراله، و یاراحمدی، یحیی. (۱۳۹۸). نقش کمال‌گرایی منفی، دشواری تنظیم هیجانی و خود ناتوان‌سازی در پیش‌بینی دل‌زدگی تحصیلی دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم. *روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۱۰(۲)، ۱۵۵-۱۸۰.

References

- Andrews, G., Singh, M., & Bond, M. (1993). The defense style questionnaire. *Journal of nervous and mental disease*, 4, 246-256.
- Basharat, M. (2008) Emotional deficiency and defensive styles. *Scientific Research Journal of Principles of Mental Health*, 3, 181-190. [In Persian]
- Basharat, M, A., & Ganji, P. (2012). The moderating role of attachment styles in the relationship between emotional ataxia and marital satisfaction. *Journal of Principles of Mental Health*, 14(56), 324-35. [In Persian]
- Basharat, M. A., Hafizi, G., & Moghadamzadeh, A. (2015) Emotional disclosure and rumination of anger. *Thought and Behavior Quarterly in Clinical Psychology*, 11(41), 17-26. [In Persian]
- Berimani, A., Dinavi, R., & Taghizadeh, S. (2019) Effectiveness of positive psychotherapy on optimism and emotional ataxia of anxious retired female teachers. *Research Journal of Positive Psychology*, 6(32), 64-49. [In Persian]
- Costa, A. P., Steffgen, G., & Vögele, C. (2019). The role of alexithymia in parent-child interaction and in the emotional ability of children with autism spectrum disorder. *Autism Research*, 12(3), 458-468.
- Dadestan, P., Alibakshi, S. Z., & Pakdaman, S. (1386). Defense mechanism styles in self-loving personality types, a fundamental correlation. *Evolutionary Psychology of Iranian Psychologists*, 18(5), 99-110. [In Persian]
- De Vroege, L., Emons, W. H., Sijtsma, K., & Van der Feltz-Cornelis, C. M. (2018). Alexithymia has no clinically relevant association with outcome of multimodal treatment tailored to needs of patients suffering from somatic symptom and related disorders. A clinical prospective study. *Frontiers in psychiatry*, 9, 292.
- Fang, S., Chung, M. C., & Wang, Y. (2020). *The Impact of Past Trauma on Psychological Distress: The Roles of Defense Mechanisms and Alexithymia*. *Frontiers in Psychology*, 11. doi:10.3389/fpsyg.2020.00992.
- Golman, D. (2019). *Emotional Intelligence*. Tehran: Nasl Noandish.
- Heydari, A., Askari, P., Bakhtiarpour, S., Heidari, A., & Hafizi, F. (2019) Comparison of self-differentiation, interpersonal forgiveness and ataxia in female teachers with high and low marital satisfaction. *Mashhad University of Medical Sciences Journal*, 63(6), 3087-3078. [In Persian]
- Humphreys, T. P., Wood, L. M., & Parker, J. D. (2009). Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*, 46(1), 43-7.
- Ibarra, H., & Andrews, S. B. (1993). Power, social influence, and sense making: Effects of network centrality and proximity on employee perceptions. *Administrative science quarterly*, 277-303.

- Klein, L. A. (2004). *Sensor and data fusion: a tool for information assessment and decision making* (Vol. 138). SPIE press.
- Komaki, G. (2013). *Somatization and psychosomatic symptoms*. Sperliger.
- Legg, T. (2019). Top 10 defense mechanisms: what are they and how they help us cope. <https://www.healthline.com/health/mental-health/defense-mechanisms>.
- Lenzo, V., Barberis, N., Cannavò, M., Filastro, A., Verrastro, V., & Quattropiani, M. C. (2020). The relationship between alexithymia, defense mechanisms, eating disorders, anxiety and depression. *Rivista di psichiatria*, 55(1), 24-30.
- Ziadni, M. S., Jasinski, M. J., Labouvie-Vief, G., & Lumley, M. A. (2017). Alexithymia, defenses, and ego strength: Cross-sectional and longitudinal relationships with psychological well-being and depression. *Journal of happiness studies*, 18, 1799-1813.
- Nasiri, M., Dinavi, R., Dosti, Y. A. (2019). Mediating role of defense mechanisms in the relationship between behavioral brain systems and emotional ataxia in college students. *Psychiatry Journal*, 8(3), 58-68. [In Persian]
- Nik Andam Kermanshahi, H., Safaei Rad, I., Erfani, N., & Yar Ahmadi, Y. (2021). The role of negative perfectionism, difficulty in emotional regulation and self-disability in predicting academic boredom in high school male students. *Journal of School Psychology*, 10(2), 155-180. doi: 10.22098/jsp.2021.1184 [In Persian]
- Özsoy, F., & Taşçı, İ. (2020). Defense Mechanisms, Dissociation, Alexithymia and Childhood Traumas in Chronic Migraine Patients. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 39(1), 101-113. doi:10.1007/s10942-020-00357-0.
- Pahlevan, M., Besharat, M. A., Borjali, A., Farahani, H. (2019). The mediator role of alexithymia between ego defense styles and the intensity of pain in patients with chronic pain. *Anesthesia and Pain Scientific Research Quarterly*, 10(3), 1-12. [In Persian]
- Rahimzadeh, A., Kurdish, B., Eprooz, K. (2019). The relationship between defensive styles and emotional ataxia with having suicidal thoughts. *Cognitive Analytical Psychology Quarterly*, 11(40), 13-24. [In Persian]
- Sarno, I., Madeddu, F., & Gratz, K. L. (2010). Self-injury, psychiatric symptoms, and defense mechanisms: Findings in an Italian nonclinical sample. *European Psychiatry*, 25, 136-145.
- Shamsali, Z., Rabiei, M., & Rah Nejat, A. M. (2016). Investigating the relationship between emotional experience and the use of defense strategies with obsessive-compulsive symptoms. *Nurse and doctor in battle*, 5(16), 12-18. SID. <https://sid.ir/paper/246146/fa>. [In Persian]
- Zwar, T., Behari, P., Abdullahi, S., & Delkhosh, W. (1400). The role of cooperative management and managers' social responsibility in the job satisfaction of primary school teachers: the mediation test of managers' creativity. *Management on training organizations*, 10(1), 149-172. [In Persian]